

LIETUVOS RESPUBLIKOS SUSISIEKIMO MINISTERIJA

NUOLATINĖS KELIŲ PRIEŽIŪROS IR PLĖTROS PROGRAMOS
KOMISIJOS POSĖDŽIO
PROTOKOLAS

2015 m. gruodžio 8 d. Nr. KK-2
Vilnius

Posėdis įvyko 2015 m. lapkričio 25 d., Lietuvos automobilių kelių direkcijoje prie Susisiekimo ministerijos.

Posėdžio pirmininkas – susisiekimo viceministras Algis Žvaliauskas.

Posėdžio sekretorius – Lietuvos automobilių kelių direkcijos prie Susisiekimo ministerijos Ekonomikos skyriaus vyriausioji specialistė Ramunė Simsonienė.

Dalyvavo: Lietuvos automobilių kelių direkcijos prie Susisiekimo ministerijos direktoriaus pavaduotojas, laikinai einantis direktoriaus pareigas Egidijus Skrodenis, Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Ekonomikos pažangos departamento Ekonomikos skyriaus patarėjas (komisijos pirmininko pavaduotojas) Paulius Girčys, Lietuvos nacionalinės vežėjų automobiliais asociacijos „Linava“ sekretorius transporto politikai Gintautas Ramaslauskas, Vilniaus Gedimino technikos universiteto Aplinkos inžinerijos fakulteto Kelių katedros dekanas Donatas Čygas, Žemės ūkio ministerijos Žemės ir išteklių politikos departamento Žemės teisės skyriaus vedėja Gintarė Tumulavičienė, asociacijos „Lietuvos keliai“ vykdytysis inžinierius Vytautas Vilutis, Lietuvos savivaldybių asociacijos prezidentas Ričardas Malinauskas, valstybės įmonės „Automagistralė“ direktorius Vladislovas Molis, Susisiekimo ministerijos Kelių transporto politikos ir civilinės aviacijos politikos departamento Kelių transporto skyriaus vedėjas Jaunius Jasiūnas, Lietuvos automobilių kelių direkcijos prie Susisiekimo ministerijos direktoriaus pavaduotojas Dainius Miškinis, Lietuvos automobilių kelių direkcijos prie Susisiekimo ministerijos Kelių techninio normavimo ir technologijų skyriaus vedėjas, laikinai einantis direktoriaus pavaduotojo pareigas Zigmantas Perveneckas.

Darbotvarkė:

1. 2015 m. kelių projektų, finansuojamų iš Kelių priežiūros ir plėtros programos ir Europos Sąjungos lėšomis, vykdymo eiga;
2. 2016 m. Kelių priežiūros ir plėtros programos darbų planai ir sąmatos projekto pristatymas.

SVARSTYTA.

1 klausimas. 2015 m. kelių projektų, finansuojamų iš Kelių priežiūros ir plėtros programos ir Europos Sąjungos lėšomis, vykdymo eiga.

Pranešėjas Lietuvos automobilių kelių direkcijos prie Susisiekimo ministerijos (toliau – Kelių direkcija) direktoriaus pavaduotojas Dainius Miškinis informavo apie 2015 m. kelių projektų, finansuojamų iš Kelių priežiūros ir plėtros programos (toliau – KPPP) ir Europos Sąjungos lėšomis (toliau – ES), vykdymo eigą, pristatė kelių sektoriaus finansavimą ir problemas.

Pranešėjas Dainius Miškinis apžvelgė KPPP lėšų panaudojimą pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės tvirtinamos sąmatos straipsnius, pristatė, kurių investicinių programų lėšos yra panaudojamos gerai, o kuriuos darbus galima būtų paspartinti. Buvo

atkreiptas dėmesys, kad darbų ir paslaugų per 2015 m. sausio – lapkričio mėn. atlikta už 306,191 mln. Eur, apmokėta – 309,369 mln. Eur ir kad KPPP sąmata jau įvykdyta ~ 80 %. Pranešėjas Dainius Miškinis informavo, kad per 2015 m. sausio – spalio mėn. į KPPP įplaukė 374,839 mln. Eur arba 86 % iš 437,206 mln. Eur metams planuotų lėšų (įskaitant 86,012 mln. Eur paimamų bendroms biudžeto reikmėms). 2015 m. 1-10 mėn. įplaukos į KPPP buvo 17 mln. Eur arba 4,6 proc. didesnės nei 2007–2014 m. vidutinis įplaukų vidurkis. Tikėtina, kad 2015 m. viršplaninės lėšos bus ~ 32 – 37 mln. Eur.

Buvo aptartas 2015 m. projektų, vykdomų ES struktūrinės paramos lėšomis, įvykdymas ir apmokėjimo eiga bei problemos, išylančios vykdant pagrindinius projektus. Buvo atkreiptas dėmesys į pagrindinės problemos vykdant viešuosius pirkimus:

- tiekėjai dažnai pateikia ne visą arba neaiškią informaciją apie savo kvalifikaciją, todėl viešųjų pirkimų komisija Viešųjų pirkimų įstatyme nustatyta tvarka turi susirašinėti su tiekėjais dėl kvalifikacijos duomenų patikslinimo;
- ne visada (viešųjų pirkimų komisijos nuomone) pasiūlymuose nurodoma pagrįsta darbų atlikimo trukmė. Todėl tenka kreiptis į konkurso dalyvius, dėl pagrindimo;
- pasiūlymuose kartais pasitaiko neteisingos (ar net melagingos) informacijos.

Pranešėjas priminė, kad pagal Susisiekimo ministro patvirtintas sąmatas, 2015 metams Kelių direkcijai buvo skirti 111,414 mln. eurų ES 2007–2013 m. ir 2014–2020 m. struktūrinės paramos lėšų. Darbų ir paslaugų per 2015 m. sausio – lapkričio mėn. atlikta už 67,016 mln. Eur, apmokėta – 50,221 mln. Eur. Nuo 2015 m. sausio 1 d. iki 2015 m. lapkričio 25 d. ES 2007–2013 m. struktūrinės paramos lėšų faktiškai panaudota (sumokėta rangovams) 29,292 mln. eurų arba 97 % nuo šio periodo planuotų asignavimų (planas – 30,102 mln. Eur). Nuo 2015 m. sausio 1 d. iki 2015 m. lapkričio 25 d. ES 2014–2020 m. struktūrinės paramos lėšų buvo panaudota (sumokėta rangovams) 20,929 mln. Eur. arba 26 % nuo planuotų asignavimų, tačiau darbų įvykdymas yra 41,565 mln. Eur arba 51 % nuo šio periodo planuotų asignavimų (planas – 81,311 mln. Eur).

Taip pat buvo aptarti pagrindiniai įvykdyti kelių tiesimo ir rekonstravimo darbai, žvyrkelių asfaltavimo darbai, eismo saugą gerinančių ir aplinkosauginių priemonių įrengimo rezultatai. Didelis dėmesys buvo atkreiptas į vidutinio metinio paros eismo intensyvumo kitimą magistraliniuose, krašto ir rajoniniuose keliuose, taip pat krovinio transporto vidutinio metinio paros intensyvumo augimą, saugaus eismo Lietuvoje situaciją 2015 metais, aptarti saugaus eismo prioritetai. Buvo pabrėžta apie vis blogėjančią kelių būklę, kad esant nepakankamam KPPP finansavimui keliai yra taisomi, kur kas rečiau nei reikėtų, todėl užsitęsę tarpremontiniai periodai su kiekviena diena kelių būklę artina prie degradacijos ribos, o tada reikės daug sudėtingesnio ir brangesnio remonto.

2 klausimas. 2016 m. Kelių priežiūros ir plėtros programos darbų planai ir sąmatos projekto pristatymas.

Pranešėjas Dainius Miškinis perėjo prie 2016 m. KPPP darbų planų ir sąmatos projekto. Jis aptarė 2016 m. KPPP lėšų struktūrą, palygino 2015 ir 2016 metų sąmatos straipsniuose numatytų lėšų pokytį, išsakė finansavimo problemas, kurios iškyla neatsisakant iš KPPP bendroms biudžeto reikmėms imti tam tikros lėšų sumos.

Pranešėjas atkreipė komisijos narių dėmesį ir detaliau apžvelgė 2016 m. kelių srities finansavimo situaciją, t.y., kad Finansų ministerijos parengtame Lietuvos Respublikos 2016 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projekte KPPP numatoma skirti 471,6 mln. eurų, tačiau iš šių lėšų, kaip ir kasmet, bendroms biudžeto reikmėms vėl skiriama 50,4 mln. eurų, todėl reali KPPP tenkanti suma sumažėja iki 421,2 mln. eurų. Dainius Miškinis paminėjo, kad iš KPPP skiriamos sumos 70 mln. eurų tikslingai bus skiriama programai „Valstybinės reikšmės žvyrkelių asfaltavimo kelių atkarpoms, jungiančioms asfaltuotus kelių ruožus“. Įvertinus tai 2016 metams KPPP skiriama suma atitiks 2015 metais skirtąją – 351,2 mln. eurų sumą.

Atrodytų, kad KPPP finansavimas kasmet didėja, tačiau taip nėra. Realiai skiriamos lėšos nedidėja, kelių sektorius negauna net pagal teisės aktus numatytą jam priklausančių kelių naudotojų, kurie teisėtai tikisi ir laukia geresnių kelių, sumokėtų pinigų (nuo 2015 m. sausio 1 d. į KPPP pervedama 65 proc. akcizo pajamų, gautų už realizuotą benziną ir dyzelinius degalus bei energetinius produktus ir už realizuotas suskystintas dujas, o realiai, atėmus bendroms biudžeto reikmėms skiriamą dalį, pervedama dalis sudaro tik apie 52 proc.). Degalų akcizai – tai tiesioginiai mokesčiai, susiję su važiavimu keliais: kuo daugiau nuvažiuojama, tuo daugiau akcizo sumokama įsigyjant degalų, tačiau dalis sumokėtų mokesčių už akcizą vis tik keliauja bendroms biudžeto reikmėms tenkinti.

Toliau pranešėjas perėjo prie 2016 m. KPPP ir ES lėšomis planuojamų pagrindinių kelių tiesimo ir rekonstravimo darbų, apžvelgė sudarytą pagrindinių objektų žemėlapi.

Baigdamas Kelių direkcijos direktoriaus pavaduotojas D. Miškinis akcentavo, kad būtina atsisakyti ydingos praktikos iš Kelių priežiūros ir plėtros programos bendroms biudžeto reikmėms imti lėšas ir pakvietė padiskutuoti šia ir kitomis aktualiomis kelių tiesimo ir finansavimo temomis.

Prasidėjus diskusijomis, Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Ekonomikos pažangos departamento Ekonomikos skyriaus patarėjas Paulius Girčys išreiškė nepasitenkinimą apie nuo 2009 m. susidariusią ydingą praktiką, kai kasmet KPPP skiriamos lėšos yra mažinamos tam tikra dalimi (**teisės aktuose nereglementuota**), skirta bendroms biudžeto reikmėms finansuoti, nors vadovaujantis įstatymais ir kitais teisės aktais, KPPP įplaukos gali būti naudojamos tik automobilių kelių srities reikmėms finansuoti ir pasiūlė kreiptis į Valstybės kontrolę ir prašyti inicijuoti tyrimą, ar teisėtas yra lėšų paėmimas bendroms biudžeto reikmėms iš KPPP. Dainius Miškinis dar priminė, kad per pastaruosius 7 metus (nuo 2009 iki 2015 m.) bendroms biudžeto reikmėms paimta apie 473 mln. eurų, už šią sumą buvo galima išasfaltuoti 1259 km žvyrkelių arba atlikti 6820 km kelių paviršiaus apdaro darbų. Susisiekimu viceministras Algis Žvaliauskas, pritardamas P. Girčiui, pabrėžė, kad dėl paimamų lėšų bendroms biudžeto reikmėms kelių sektoriaus finansavimo nepakanka ir vietinės reikšmės kelių objektams, nes kasmet iš KPPP apie 33 proc. yra skiriama savivaldybėms, todėl paimant lėšas bendroms biudžeto reikmėms nukenčia ne tik valstybinės reikšmės keliai, bet ir vietinės reikšmės keliai (gatvės). Susisiekimu viceministras Algis Žvaliauskas priminė, kad atsižvelgiant į Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo 9 straipsnio nuostatas, reikėtų tikslinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. balandžio 21 d. nutarimo Nr.447 „Dėl Lietuvos Respublikos Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo įgyvendinimo“ Kelių priežiūros ir plėtros programos

finansavimo lėšų naudojimo tvarkos aprašo 8.2.11 nuostatas, naudojant lėšas vietinės reikšmės keliams tiesiti, rekonstruoti ir taisyti.

Diskusijų metu buvo aptartas KPPP rezervo lėšų valstybinės reikšmės keliams finansuoti 2016 m. prioritetą – bendrų projektų su savivaldybėmis valstybinės reikšmės keliuose, einančiuose per gyvenvietes, miestelius ir miestus, įgyvendinimas.

Vilniaus Gedimino technikos universiteto Aplinkos inžinerijos fakulteto Kelių katedros dekanas Donatas Čygas priminė, kad šių metų lapkričio mėnesį, grupė nusipelnusių kelių sektoriui ir mokslui žmonių, inicijavo kreipimąsi į Seimo Biudžeto ir finansų komitetą „Dėl Lietuvos kelių būklės blogėjimo“, kuriame argumentuotai, plačiai ir pagrįstai buvo išdėstytos visos esminės kelių sektoriaus problemos ir pateikti siūlymai neskirti bendroms biudžeto reikmėms lėšų iš KPPP ir priimti sprendimus dėl kitų kelių sektoriaus finansavimo šaltinių ir finansavimo didinimo galimybių Lietuvoje (kelių naudotojo mokestis lengviesiems automobiliams (magistraliniai ir krašto keliai), paskolos su valstybės garantija ir kt.).

NUTARTA:

1. Pritarti Kelių direkcijos pateiktai informacijai apie 2015 m. kelių projektų, finansuojamų iš Kelių priežiūros ir plėtros programos ir Europos Sąjungos lėšomis, vykdymo eigą.
2. Siūlyti Susisiekimo ministerijai kartu su Kelių direkcija kreiptis į Valstybės kontrolę inicijuojant tyrimą, ar teisėtas lėšų paėmimas bendroms biudžeto reikmėms iš keliams skirto akcizo dalies.
3. Pritarti Kelių direkcijos pateiktai Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo lėšų naudojimo 2016 metų sąmatos struktūros projektui.
4. Pritarti siūlymui dėl bendrų projektų valstybinės reikšmės keliuose, einančiuose per gyvenvietes, miestelius ir miestus, įgyvendinimui kartu su savivaldybėmis iš Kelių priežiūros ir plėtros programos rezervo lėšų.
5. Prašyti Nuolatinės Kelių priežiūros ir plėtros programos komisijos narių pateikti siūlymus Susisiekimo ministerijai dėl papildomų kelių finansavimo šaltinių.

Pritarta bendru susitarimu.

Posėdžio pirmininkas

Algis Žvaliauskas

Posėdžio sekretorius

Ramunė Simsonienė